

## Razmišljanja ob poslovnem rezultatu preteklega leta

V februarju smo sodelovali v javnih obravnava poslovnega rezultata preteklega leta. Tako smo v svojih najožjih delovnih sredinah govorili o svojem delu, kritično obravnavali rezultate temeljnih organizacij, prav tako pa delo delovne skupnosti skupnih služb in delovne organizacije kot celote. Prav iz teh razprav pogosto izhajajo stališča in predlogi za izboljšanje stanja, iz konkretnih pripomb pa lahko oblikujemo smernice za delo vnaprej.

In kaj lahko rečemo za preteklo leto?

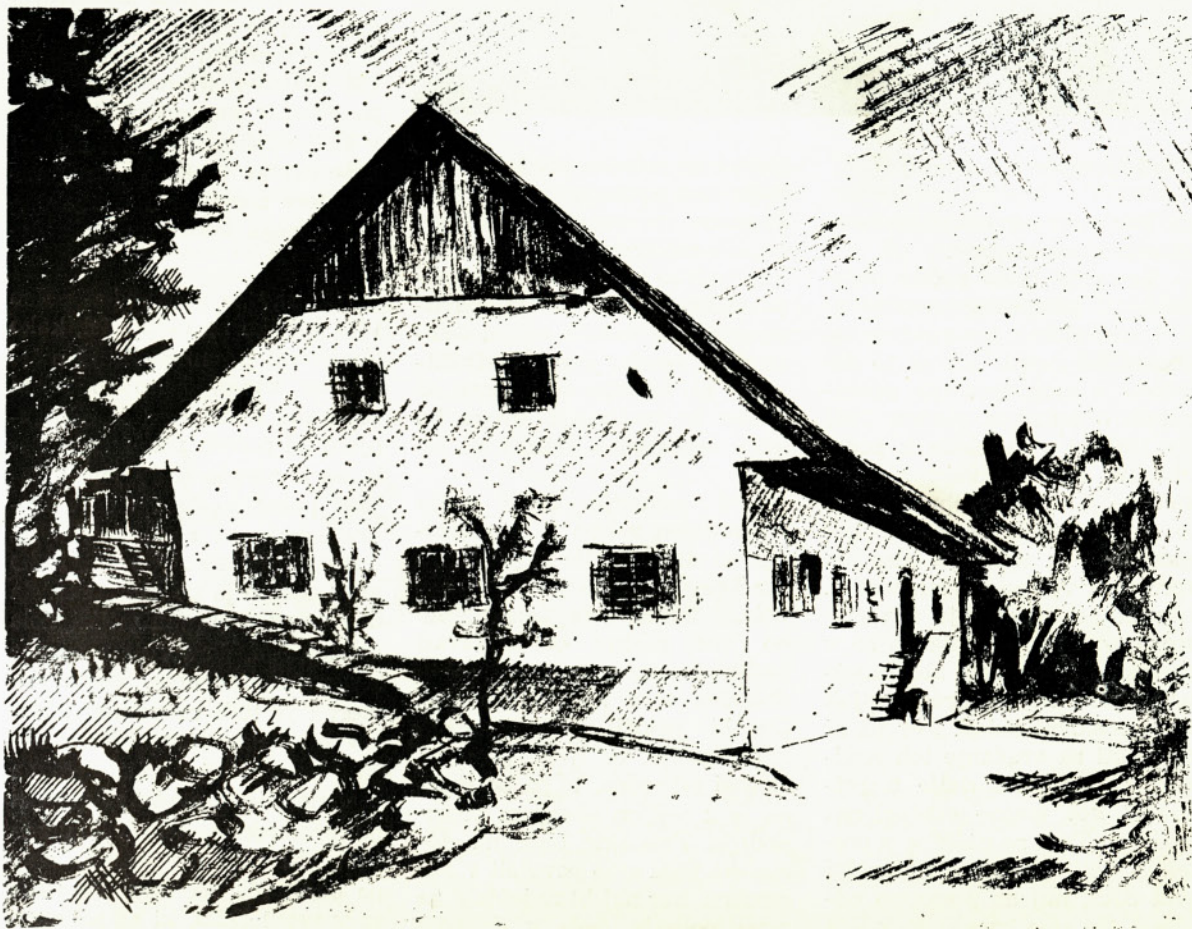
Z rezultati ne moremo biti povsem zadovoljni, saj nismo dosegli vseh načrtovanih ciljev. Količinska proizvodnja je bila sicer 7 odst. večja kot v preteklem letu, istočasno pa je zaostajala 2% pod planom. Vrednostna proizvodnja je presegla plan za 8 odst., kar pomeni, da je bila struktura boljša kot v planu. Tudi prodaja je bila dosežena nad predvidenim obsegom. Količinska odprema je bila večja od količinske proizvodnje, kar pomeni, da so se zaloge gotovih izdelkov zmanjšale. Dosežena prodajna cena nad planirano je delno posledica spremembe v strukturi prodanih izdelkov, delno pa višjih prodajnih cen. Na domačem trgu smo dobili odobreno povišanje cen šele v decembru, kar se bo odražalo predvsem v letu 1982. V izvozu posameznih cen nismo povečali, vrednost prodanih izdelkov je večja zaradi spremenjenega tečaja, ki je bil vse leto v porastu.

Navedeni podatki kažejo na dokaj uspešno poslovanje, če ne bi pri tem upoštevali proizvodnih stroškov. Ko smo pri-

pravljali planske dokumente za leto 1981, smo upoštevali predvidene podražitve. Če zdaj primerjamo ta planirana gibanja z dejanskimi, ugotovljamo, da so dejanske podražitve znatno večje. Izdelavni material kot največji del v strukturi stroškov se je lani povečal kar dvakrat, namesto planiranih 18 odst. kar 37 odst. Podobni primeri so pri drugih vrstah stroškov, še posebej pri energiji, ki je namesto predvidenih 30 odst. porasla 76 odst. Tudi obračunana amortizacija je bila obračunana več kot je predvideno. To na eni strani povečuje stroške, na drugi strani pa ustvarja sredstva za investicije, kar je pozitivno. V lastno ceno izdelkov vkalkuliramo tudi del dohodka, to je osebne dohodke, prispevke za splošno in skupno porabo, obresti in ostale obveznosti. Osebni dohodki so namesto predvidenih 18 odst. porasli 34 odst., kar je bilo nujno zaradi porasta življenjskih stroškov. Kljub takemu porastu minimalnih OD so realni OD padli približno za 10 odstotkov.

O porastu dohodka, namenjenega splošni in skupni porabi, smo že govorili v novembru, ko je bila izdelana podrobna analiza gibanja posameznih prispevkov. Ugotovili smo, da je rast omenjene porabe nad resolucijskimi izhodišči, navedenimi v Dogovoru o razvoju SRS 1981. Osnova za primerjavo je rast dohodka, v našem primeru pa so prispevki za splošno in skupno porabo večji od rasti dohodka. V stopnjah prispevkov za občinske interesne skupnosti bomo razpravljali na zborih delavcev v prvih dneh mar-

(Nadaljevanje na 2. strani)



## S Prešernom tudi v prihodnost

»Poet tvoj nov Slovincem  
venec vije,  
ran mojih bo spomin in tvoje  
hvale,  
iz srca svoje so kali pognale  
mokrocvetiče rožce poezije.«

To so listi iz najlepšega cveta slovenske poezije Sonetnega venca, ki ga je svojemu dekletu in domovini spletel naš slavni rojak dr. France Prešeren.

»Iz krajev niso, ki v njih sonce  
sije« — Prešernovo cvetje  
je pogrešalo »blagih sapic« zase  
in za svoj narod.

»Izdihljaji, solze so jih redile,  
jim moč so dale rasti neveselo,  
ur temnih so zatirale jih sile.«

Tako je tožil najbolj plemeniti in najbolj nesrečni Slovinc pred več kot stošestdesetimi leti. Nesvobodna domovina Prešernove pesmi ni mogla razumeti, kako šele ceniti in ljubiti. Tudi ljubljeno dekle ga ni smelo ljubiti, ker je bil preveč siromašen, saj je imel že skoraj šestintrideset let, ko je dobil mesto samostojnega advokata v Kranju. Takrat je bil pesnik že telesno in duševno strt. Vse to je trlo, mučilo in ubijalo najbolj tenkočutno slovensko srce, ki je iskalo hladilo za bolečine v pesmi.

»Naj pesmi milost tvoja vsaj  
obsije,  
ki 'z njih, hladiti rane si  
skleleče,  
poet tvoj nov Slovincem venec  
vije.«

Prešernova pesem nas je osveščala, budila in hranila, da smo se Slovenci ohranili na tem najlepšem koščku Evrope.

»Želje rodile so prehrepeneče,  
želje, da zbudil bo Sloveščno  
celo.«

Prešernova pesem nas je bodrila, hrabrila in tolažila, ko je bilo treba za domovino tudi umirati. V smrtnih mukah in bolečinah so Slovenci šepetali Prešernovo naročilo: »Manj strašna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim koncem sužni dnovi.«

Prešernova pesem je naše vodilo, naš snutek, ko si z najboljšimi ljudmi iz neuvršenih dežel tkemo sanje, kako bi ohranili mir in kakšen naj bo svet, kjer bodo srečnejši vsi ljudje te zemeljske oble.

»Da pravi Bog se kliče Bog  
ljubezni,  
da ljubi vse ljudi, otroke svoje.«

Živimo v času, ko se svet zviija v krčih propadajočega kapitalizma in v času, ko porajajoči se socializem išče tudi v bolečini svoj pravi obraz »pod svobodnim soncem«. Drugačno podobo tkejo delovni ljudje so-

cializmu v Sovjetski zvezi, drugačno na Kitajskem, drugo v Jugoslaviji, spet drugačno na Poljskem.

Izhod in kažipot pa je najbrž tisti, ki ga je nakazal naš veliki poet v Zdravljici:

»Žive naj vsi narodi,  
ki hrepene dočakat dan,  
da, koder sonce hodi,  
prepír iz sveta bo pregnan,  
da rojak prost bo vsak,  
ne vrag, le sosed bo mejak.«

Prešernov razum, Prešernova plemenitost, dobrotta, čista in topla človečnost, čustvena toplota do sočloveka, do svojega ljudstva in do človeštva sploh, ponos človeka, ki se nikomur ne klanja, spoštuje pa vse, kar je dobrega, naprednega in spoštovanja vrednega — vse to je lahko nam in drugim vodilo in pomoč, ko pomagamo snovati lepše življenje sebi, svojim znancem in sploh vsem ljudem.

Sreče delovnim ljudem sveta res ne more prinesiti takšna ali drugačna atomska oborožitev, tudi ne nasilje in grožnje tega ali onega, izhod je samo v miru, delu, iskanju, sporazumevanju in enakopravnosti.

M. Sitar

### ČESTITKA OB 8. MARCU

Vsem našim delavkam, ženam in materam čestitamo ob njihovem prazniku in jim želimo dosti uspehov pri delu, opravljanju samoupravnih in političnih dolžnosti ter zadovoljstva v domačem krogu

Samoupravni in DPO organi  
DO SŽ Veriga Lesce

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO  
SPREJEMAMO DO 9. MARCA 1982



# Učenci usmerjenega izobraževanja na proizvodnem delu

Pravkar je zaključila desetdnevno proizvodno delo prva skupina učencev srednjega usmerjenega izobraževanja. Tako učenci kot učitelji, pa tudi vsi v delovni organizaciji sicer šele urejamo vtise o tem novem načinu povezovanja izobraževanja s proizvodnim delom. Res je šele desetina od predvidenih 130 učencev to delo opravila, pa vendar na osnovi dogajanj v širši okolici, kot tudi znotraj naše ograje lahko ugotovljamo nekatere značilnosti uveljavljanja novega koncepta izobraževanja.

Čeprav so nas vedno polna usta kritike na račun šol, kako absolventi posameznih šol ničesar ne znajo, kako so šolski programi neustrezni in odmaknjeni od potreb združenega dela, se je združeno delo naše občine pokazalo, kot da ga izobraževanje ne zanima. Prevladujoča miselnost v večini OZD naše občine je še zmeraj ta, da delovna organizacija dela uslugo šoli, če sprejme učence na proizvodno delo. Temu primerna je tudi razdelitev učencev po posameznih OZD v občini, kjer se je naša delovna organizacija obvezala sprejeti na proizvodno delo 130 učencev, vse ostalo združeno delo pa okoli 180 učencev. Verjetno se v vsaki OZD, ki se na novo obliko usmerjenega izobraževanja ni pripravila, najdejo taki, ki bodo znali skritizirati posamezne vrste šol, njihove programe in menda tudi zakon o

usmerjenem izobraževanju, ker jim pač nalaga določeno delo in obveznosti. Mnogo je še takšnih, ki menijo, da je usposabljanje stvar šol in da je obveznost združenega dela poravnana s prispevno stopnjo. Vsakemu razumnemu človeku pa je jasno, da je absolventa mogoče usposobiti za delo le, če se je med usposabljanjem spoznal z delovnim procesom, kjer se bo kasneje zaposlil. Učenje spretnosti na ta način, da učenec samo opazuje, se je izkazalo za neuspešno že pri butalskem kovaču. In zagretost združenega dela naše občine za organiziranost proizvodnega dela ni daleč od butalskih razmer.

## Kako pa kaj pri nas?

Po začetni »nezagretosti«, ko so mnogi zadevo jemali »pod razno«, smo le uspeli organizirati tečaj za inštruktorje proizvodnega dela, od katerih pa niso vsi vzeli stvari resno. Kljub temu da so dobili plačano odsotnost in da je za vsakega inštruktorja treba odšteti znatna sredstva, nekateri dela nočejo prevzeti, kar bo potrebno tudi sankcionirati. Vendar k sreči to ni večina, kajti le-ta je tečaj uspešno absolvirala. Seveda pa je najvažnejše, kako je delo za učence organizirano in izvedeno. Danes lahko ugotovljamo, da so se tako vodstva tozgov Vijakarne, TIO in Verigarne potrudila in delo dobro organizirala, tako da so bili učenci dobro zaposleni in so marsikje nadomestili zaposlene delavce. Na tem mestu je treba dati pri-

znanje tudi vsem inštruktorjem praktičnega dela, saj so proizvodno delo vzeli resno in omogočili učencem, da se z delom spoznajo. Seveda je levji delež posla opravil Pfajfar Jože, ki je s svojimi praktičnimi rešitvami dokazal, da se z dobro voljo lahko organizira delo za toliko učencev kot skoraj vsa občina skupaj.

Tudi učenci so bili z delom zadovoljni in mnogi od njih — večina je izrazila pripravljenost, da se zaposli po končani šoli v naši DO. Če bo proizvodno delo potekalo tako uspešno tudi v naslednjih izmenah, potlej smo lahko samo zadovoljni.

Morda bo kdo vprašal: »Kaj pa stroški, ki nam jih 'mularija' povzroča?« Najprej je treba povedati, da ti stroški zajemajo le malico in plačevanje inštruktorjev za mentorsko delo, kar vse znaša za prvo izmeno praktikantov približno 7.000 dinarjev. Učencem nismo obvezni plačati OD za proizvodno delo, vendar prav zaradi njihove uspešnosti inštruktorji predlagajo, da se jih nagradi.

Skratka, proizvodno delo bo koristno za DO in za učence le, če bodo učenci ustrezno zaposleni. Če bo proizvodno delo tako uspešno tudi v naslednjih izmenah, nam ni treba biti žal, da smo sprejeli toliko učencev. Uspešnost ali neuspešnost tega dela pa sta odvisni predvsem od nas na kakšno delo jih zaposlimo in kako jim delo pripravimo.

F. Č.

## Stanovanja so, stanovanj ni...

V začetku vsakega leta pregledamo rezultate o delu preteklega leta. Gotovo bo bralce Verige zanimalo tudi delo na področju stanovanjske problematike.

V delovni organizaciji imamo 302 stanovanja. V lanskem letu smo postali bogatejši še za 16 stanovanj, katera smo kupili od samoupravne stanovanjske skupnosti Radovljica, in sicer v Radovljici, Cankarjevo naselje in na Bledu na Jaršah. Seveda je načinov reševanja stanovanjske problematike veliko. Priznati moramo, da se naša delovna organizacija poslužuje vseh možnih načinov in to precej uspešno. V samo delo na tem področju se zelo aktivno vključujejo tudi člani odbora za kadrovske zadeve in skupno porabo, ki so pristojni za to problematiko. Tako je bilo v letu 1981 izdanih 25 odločb za stanovanja. Pet prosilcev je dobilo stanovanja na podlagi soudeležbe naše DO pri nakupu stanovanja v obliki 50-odst. posojila delovni organizaciji, kjer je zaposlen zakonec. Dva prosilca sta dobila stanovanje iz naslova »Mlade družine«, na podlagi garancije tozda TIO in tozda Verigarne in pet naših delavcev je dobilo stanovanje

iz solidarnostnega sklada SSS Radovljica. Tako lahko ugotovimo, da je v lanskem letu dobilo stanovanjske ključke 37 naših delavcev. Zanimiv podatek je tudi, da so delavci, ki so prejeli ključke stanovanj, last naše DO, plačali 1.670.695,25 din lastne udeležbe izračunane na podlagi povprečnega OD na družinskega člana in vrednosti stanovanja.

Poleg stanovanj pa je bilo v lanskem letu dodeljeno iz sklada skupne porabe 2.241.000 din za dolgoročno stanovanjska posojila, katera so bila razdeljena med 100 prosilcev. Prav zaradi take razdrobljenosti sredstev za stanovanjske kredite je bil na referendumu sprejet nov samoupravni sporazum in pravilnik o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih kreditov. Nova samoupravna splošna akta zajemata vse možnosti oz. oblike reševanja stanovanjske problematike. Pomembnejša pa je novost na področju stanovanjskih posojil, ki dopušča dodelitev posojila v enkratnem znesku v višini 35 povprečnih osebnih dohodkov preteklega leta za novogradnje oz. 45 povprečnih OD, če sta zaposlena v DO oba zakonca. Za adaptacijo pa se dodeli 10 oz. 15 pov-

prečnih osebnih dohodkov, če sta zaposlena oba zakonca v delovni organizaciji. Sredstva se dodeljujejo na podlagi vrstnega reda, katerega pripravi odbor za kadrovske zadeve in skupno porabo. Zanimanje za ta posojila je veliko, zato v prvem letu vseh prošenj ne bo mogoče rešiti. Vendar pa pričakujemo, da se bo v prihodnjih letih stanje normaliziralo. Prav tako imamo v letošnjem letu 34 novih prosilcev za stanovanja, zato je interesentov za stanovanja še vedno 100.

V letošnjem letu se v okviru stanovanjske skupnosti predvideva pričetek gradnje 184 stanovanj na področju radovljiške občine. V letu 1982 bodo zaključene gradnje 162 stanovanj, in sicer: Cankarjevo naselje v Radovljici 66 stanovanj, na Bledu na Jaršah 70 stanovanj, na Posavcu 22 stanovanj in v Kropi 4 stanovanja.

V naši delovni organizaciji se predvideva nakup treh stanovanj pri samoupravni stanovanjski skupnosti in reševanje s soudeležbo v višini 50 odst. od vrednosti stanovanja v obliki posojila. Prav tako se predvideva nekaj izpraznitev stanovanj.

Z. A.



(Nadaljevanje s 1. strani)

ca, ker zaenkrat obračunavamo akontacijske stopnje.

Letos se bodo začele obračunavati prispevne stopnje za SIS materialne proizvodnje na republiški ravni, kot je to določeno v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov 1981 do 1985 in v Aneksih k posameznim sporazumom. V letu 1981 se je namreč obračunavalo po začasnih stopnjah, ker sporazumi in aneksi še niso bili sprejeti z večino v vseh tozdiv. Novost pri dovajanju teh prispevkov je v tem, da so se v preteklosti smatrali kot naložba tozdiv in so predstavljali torej poslovni sklad. Ker pa ni možnosti za vračanje teh sredstev, so od letos dalje ti prispevki kot trajno odstopljena sredstva. Tudi za naložbe v preteklih letih priporoča Izvršni svet SRS, naj se postopno odpišejo. To smo izvedli že v letu 1980 za prispevke v SIS železniški promet, podobno pa v letu 1981 za SIS elektrogospodarstva SRS, v prihodnjih letih bomo to realizirali še za ostale.

Ob tem se gotovo vprašamo, kako pa vnaprej. Pred nami je težko poslovno leto. Gospodarski načrt je sicer sprejet, izvajati pa ga bomo morali dosledno, kar pa se v januarju ni uresničilo. Nismo še pozabili problemov, katere smo reševali ob pripravi planov. Vsi ti problemi so se pojavili že v prvih mesecih leta. Na prvem mestu je gotovo problem oskrbe z reprodukcijskim materialom. Iz-

gledi niso rožnati, predvsem zaradi ustavljenega uvoza žice. Razmere pri realizaciji medsebojnih dobav v Slovenskih železnicah se niso izboljšale. Razpravljamo celo o devizni participaciji pri plačilih našim železnicam, vendar končne odločitve še ni. Izvozne obveznosti so velike in realizacija uvoza bo letos neposredno vezana na izvoz.

Od januarja dalje velja spremenjen zakon o amortizaciji, ki določa višje stopnje minimalne amortizacije. Tako v nobeni temeljni organizaciji ne bo več možno obračunavati nadminimalne amortizacije, ker dohodek tega ne bo prenesel. Da bi pokrili večji strošek amortizacije, bo treba povečati celotni prihodek, to pa bo možno le z večjim obsegom proizvodnje. Prodajne cene na domačem trgu smo povečali v decembru, kar naj bi zadoščalo za prvo polletje. Šele v drugem polletju lahko upamo na povečanje prodajnih cen, vendar le v okviru sprejetega dogovora o cenah.

Politika gibanja osebnih dohodkov se bo morala striktno pridrževati Družbenega dogovora o delitvi OD v letu 1982. Rast osebnih dohodkov ostaja še vedno v neposredni odvisnosti od dohodka.

Ob obravnavi zaključnih računov smo sprejeli več ukrepov za izboljšanje stanja. Te bomo morali v celoti realizirati, v nasprotnem primeru bodo poslovni rezultati slabi.

M. Kozamernik

## OD po vložnem trudu

V času, ko si prizadevamo za stabilizacijo gospodarstva, ko gre pravzaprav za potrebo, da s stimulativnim nagrajevanjem povečamo proizvodnjo, produktivnost dela in dohodek, v skupnih izhodiščih poudarjamo, da je potrebno spodbujati ustreznejše, boljše vrednotenje dela proizvajalcev, torej tistih, ki neposredno vplivajo na večji dohodek in produktivnost. K tem delavcem torej ne sodijo tisti, ki delajo v negospodarstvu in tudi ne v celoti tistih iz skupnih služb. Po mnenju ZSJ se je treba zavzemati za ustreznejše vrednotenje vsakega dela, zlasti pa dela v proizvodnji, in to naj bi bila izhodiščna naloga sindikalne organizacije.

Ko razpravljamo o težavah pri delitvi po delu, še zlasti, ko je potrebno nagraditi ustvarjalno delo, ki ga kaj radi izenačujemo z visoko strokovno izobrazbo, z diplomo, so rezultati uravnilovka.

Razmerja, kakršna so sedaj pri delitvi dohodka za osebne dohodke, bi morali obrniti. Vendar to ne pomeni, naj bi spodkopali delitev čistega dohodka, temveč moramo spremeniti vrednotenje, ki je doslej prej ko ne škodovalo dobremu delu v proizvodnji. Nihče sicer ne pričakuje, da bi takoj zmanjšali osebne dohodke zaposlenih v neproizvodnih dejavnostih in da bi lahko več dali delavcev v proizvodnji. To ni cilj sedanje akcije. Vse spremembe naj bodo postopne, vgrajene v načrte za povečanje dohodka, tako da bodo prejemki neposrednih proizvajalcev rastle hitreje, »neproizvodnih« delavcev pa počasneje. To pa tudi ne pomeni, naj bi povečali osebne dohodke vseh proizvodnih delavcev, pač pa le tistih, ki to z delom zaslužijo.

F. Hanžič



# Občni zbor osnovnih organizacij sindikata

Občni zbor osnovnih organizacij sindikata v temeljnih organizacijah so za nami in lahko že napišemo prvo oceno.

Pripravljamo (vsaj nekateri) pa se že na občni zbor vseh osnovnih organizacij sindikata, ki bo v začetku marca kot ponavadi v dvorani delovne organizacije.

Tudi tokrat bo pripravljena mnogo materiala (podpisane papirje) za razpravo, ki pa je navsezadnje mogoče sploh ne bo.

Poskušali smo se potruditi, da bi občne zборе čim bolj pripravili, da ne bi porabili preveč časa za razprave, vendar se največkrat še tisto minimalno ni izvedlo. Pravzaprav bi lahko rekli, da so v nekaterih tozdih predsedniki sindikata in vodje tozdvov vsaj približno poskušali dati pravi ton občnemu zboru sindikata. Drugje so se bolj trudili vodje tozdvov. To se je potem pokazalo pri samih razpravah, ki so bile v večini zelo borne ali pa tako kot v DSSS, kjer razprave sploh ni bilo. Tam, kjer je vse v redu (OD, delovni pogoji) jasno razprava ni potrebna.

Moj namen ni kritizirati občne zборе, ampak da se bomo z večjo vnemo pripravili na naš skupen občni zbor. Da bomo dorekli stvari, ki so pomembne za vso delovno organizacijo, kar nam v zadnjem času ne gre od rok. Menim, da so tozdvovski plotovi vse večji, pa tudi strahovi na vrhu tega plota so vedno bolj strašni.

Z ozirom na jasne opredelitve o katerih se v zadnjem času pogovarjamo upamo, da bo občni zbor spodbuda za našo sindikalno aktivnost.

Še nekaj o izvrševanju nalog izvršnega odbora in konference sindikata na nivoju delovne organizacije.

V letu 1980 smo praktično ali nepraktično sprejeli 46 sklepov, 27 teh sklepov je bilo podedovanih iz 1978 in 1979. leta.

Ko sem prebral te sklepe sem ugotovil, da smo poleg programa, ki smo ga potrdili, sprejeli za vsako točko programa še nekaj sklepov. Večina teh sklepov je dolgoročne narave, oziroma je reševanje teh problemov že stalna naloga sindikalnih organizacij.

Tako bi se dotaknili samo nekaterih problemov, ki jim moramo dati poudarek tudi v letošnjem programu dela:

— delovanje delegacij, stabilizacija in izvajanje plana, oživitve delovnih skupin, socialna politika in varstvo pri delu, oživitve dela delavskih kontrol, kolektivno delo v izvršnih odborih osnovnih organizacij in konference, dajanje pobud za spremembo samoupravnih aktov, krepitev sestavljene organizacije SOZD SŽ.

No, večino teh nalog smo si zadali že v programih OZS po TOZD in DSSS tako, da naj bi

bil program konference in izvršnega odbora konference, predvsem izpeljava programov v osnovnih organizacijah.

Na letni konferenci 27. 3. 1981 smo sprejeli 4 sklepe, ki so bili izvedeni, oziroma so v izvajanju.

Eden od sklepov je bil pospeševanje inovacij. Za to problematiko je pripravljeno posebno poročilo. Prav tako je pripravljeno poročilo o nalogah, ki zadevajo reševanje socialne politike. Zadnji sklep konference pa je bil predlog za podelitev srebrnega znaka ZSS za TOZD Vijakarno, ki ga je tudi prejela.

Nekaj bi povedal še o izvajanju delovnega programa, ki je bil ravno tako obvezujoč kot sklepi. Za prvo leto našega mandata lahko mirno priznamo, da smo naloge izvrševali stihijsko tako kot nam jih je kazala trenutna situacija, razen že ustaljenih nalog kot na primer obravnava poslovanja, sprejemanja plana in podobno. Pri tem imamo že nekaj rutine.

V letu 1981 pa smo se nekaterih nalog lotili bolj načrtno. To je bilo predvsem pospešitev inovacijske dejavnosti in reševanje humanizacije dela. Tu zasledimo določene rezultate, zato moramo s takim delom nadaljevati. Če gremo kar po programu smo zastavljene naloge izvrševali takole:

Sodelovali smo pri sestavljanju planov in organizirali razprave. To lahko rečemo, saj smo vnesli v plane določene stvari, ki jih do sedaj ni bilo. V okviru III. kongresa samoupravljalcev smo izpeljali zadane naloge — tematska razprava in priprava ocene o razvitosti samoupravnih odnosov. Glede usmerjenega izobraževanja, je sodeloval po službeni in sindikalni dolžnosti predsednik konference in menim, da so naloge na tem področju uspešno rešene.

Volitve samoupravnih organov so bile izvedene uspešno, čeprav s kislim prizvokom pripomb nekaterih. Delovanje samoupravnih organov je predstavljeno v posebnem poročilu.

Točka 5. in 6. našega programa, to je humanizacija in socialna politika ter inovacije bo predstavljeno v samostojnih poročilih na občnem zboru. Pri aktiviranju delavske kontrole pa izvršni odbor oziroma konference ni naredil nič ali skoraj nič. Čeprav delavska kontrola delovne organizacije poskuša sistematično in sprotno reševati obstoječe nepravilnosti menim, da ji moramo dati vso podporo in redno spremljati obravnavano problematiko.

Pri izvajanju gospodarske stabilizacije sicer zagovarjamo vse rešitve, ki jih pripravijo strokovne službe, vendar se še vseeno ne znamo, ne v proizvodnji še manj pa v skupnih službah prebuditi, da bi več in

bolje delali. Menim, da bomo izpit izvrševanja planskih obveznosti polagali prav v letošnjem letu.

Zato bomo morali problematiko izvrševanja planov in stabilizacijskih ukrepov obravnavati na vseh sejah tako konference kot osnovnih organizacij.

Pa ne samo, da bomo obravnavali, ampak da bomo znali pokreniti akcijo za mobilizacijo vseh nas za boljše in tudi odgovornejše delo. Mislim, da je ugotavljanje odgovornosti in iz tega izhajajočih ukrepov za nas pretežka naloga. Samo z doslednostjo se bomo lahko izkopal

## Izteka se mandat delegatov

Delavci v tozdih in DSSS v delegatskem sistemu odločajo o tistem delu svojega dohodka, ki ga združujejo v občini in republiko za splošno in družbeno porabo. Kako je to delo potekalo v II. konferenci delegacij SIS Veriga Lesce?

Po štirih letih se izteka mandat delegatov SIS za področje zdravstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter stanovanjske skupnosti.

Delegacije se posebej po tozdih niso sestajale, temveč so se delegati udeleževali skupnih sestankov konference delegacij. Imeli smo sedemdeset sestankov, na katerih smo pregledali gradiva za skupščine, oblikovali predloge in vprašanja.

Sestanki so bili na robu sklepčnosti. Zapisnikov nismo vodili, ampak prisotnost delegatov, ter pripombe in vprašanja na gradiva skupščin SIS.

Delo konference je bilo prepuščeno iznajdljivosti in intuiciji vodje konference.

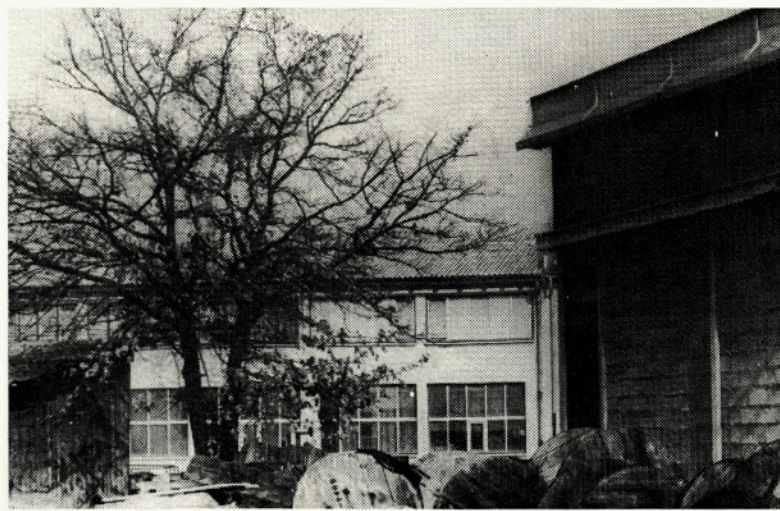
Pomoči strokovnih služb nismo bili deležni, razen v zadnjem obdobju.

Tudi mnenja baze — delavcev iz proizvodnje, navadno nismo dobili, ker se zaradi komplicitnosti sistema nismo utegnili sestati. V primerih, ko se je moralo odločiti o nečem z referendumom, so bili delegati in delegacije odrinjene, gradiva so mimo delegacij tolmačili ljudje iz strokovnih služb. V takih primerih se je večkrat pokazala dvojnost v delu, ker mnenja delegacij in strokovnih služb niso bila usklajena.

Gradiva so večkrat strokovna in za delegate (ki bi morali biti univerzalni za vsa področja) nerazumljiva, zato so se mnogi izogibali sestankom.

Odsotnost s sestankov in z nedelom izvoljeni delegati niso izpolnili zaupanja sodelavcev. Mnenje, da se na skupščinah SIS odloča mimo baze, dobiva na tak način le potrdilo.

Kljub naštetim težavam ocenjujemo delo II. konference



iz tega. Prevečkrat se izognemo odgovornosti, pa naj se pogovarjamo o nedelu, o napakah in v zadnjem času tudi o izgubah.

Prav tako smo na sindikatu zaspali pri spremljanju delitve OD.

Približno tako smo izvajali zastavljeni program. Menim, da smo plan izvrševali zadovoljivo, da pa ga lahko z resnejšim delom vseh članov sindikalnih organov izpolnjujemo še boljše.

B. Trseglav

delegacij SIS v Verigi za uspešno.

Delegati so bili na skupščinah SIS aktivni, vendar večkrat v neprijetnem položaju, ker se je njihova pripomba ali vprašanje preobrnilo v »kdo bo koga« (izvajalci, porabniki), oziroma zaradi nestrokovnosti delegata na to, da postavlja »nemumna vprašanja«.

Vse našete težave mladelega delegatskega sistema lahko pre-

sežemo z bolj angažiranim delom vseh delegatov v sodelovanju s strokovnimi službami. V pomoč nam bo tudi pravilnik o delu delegacij in konference delegacij, ki je v pripravi.

Zavedati se moramo, da je v sedanjem stabilizacijskem času pomemben vsak dinar, o katerem odločamo preko SIS in nas mora tudi bolj zanimati, kako v SIS z njim gospodarijo.

Marjana Melink

## Kje so (bili)...?

»... vse pomanjkljivosti v odnosu zveze komunistov do družbenopolitičnih organizacij, pomanjkljivosti v njihovih medsebojnih odnosih, vse slabosti socialistične zveze in položaja sindikatov vplivajo tudi na položaj in vlogo zveze socialistične mladine v našem političnem sistemu.«

E. Kardelj, Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, str. 208

Datum: 22. 1. 1982, kraj: Lesce, dvorana DO SŽ-Veriga, čas: 17. ura. Dogodek: volilno-programska konferenca koordinacijskega sveta osnovnih organizacij ZSMS Veriga. Prisotni: sekretar OK ZSMS Radovljica, predstavnik IOKOOS Veriga in obenem tajnik DPO in 23 mladincev, med njimi ni delegatov OZSOMS TIO in Kovačnica!

Vabljeni: direktor DO, vsi sekretarji OZK, vsi predsedniki OO sindikata, predsednik ZZB Veriga — kje so bili?

Vsekakor je volilno-programska konferenca KSOO ZSMS Veriga dovolj pomemben dogodek (mimogrede naj povem, da bo OK ZSMS Radovljica predlagala KSOO ZSMS Veriga za republiško priznanje »Najboljša mladinska organizacija v združenem delu«), ki bi ji družbenopolitične organizacije in sploh vsi morali posvetiti več pozornosti.

Kaj delajo subjektivne sile v tozdu Kovačnica in tudi v tozdu TIO? Predstavnik niti ene družbenopolitične organizacije iz teh dveh tozdvov ni bil

prisoten na konferenci. Tolčenje po prsah brez pravih dejanj ne zapusti globokega vtisa!

Je že tako, da znamo vsi le kritizirati. Sploh je iskanje napak pri mladinski organizaciji prijeten hobi, ki ga imamo vsi radi. Ko pa je potrebno pokazati voljo za sodelovanje, ko pa je potrebno to dokazati z dejanji, pa ves besedni elan splahni in od vsega ostane borno prgišče neizvršenih dejanj. (Da ne bom komu delal krivice, so tudi svetli primeri, a jih je premalo!)

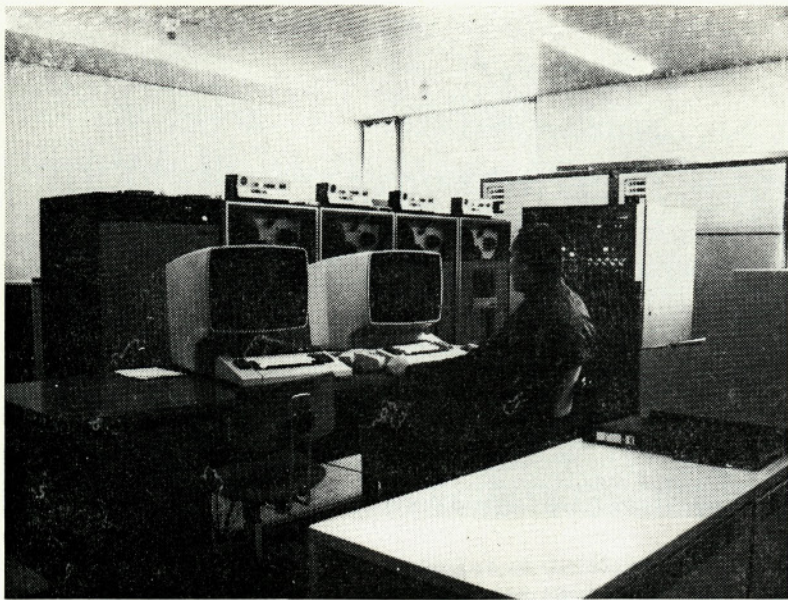
Res je, da sta se sekretarja OO ZK Vzdrževanje in OO ZK Verigarna opravičila, toda saj nista sama v sekretariatu in bi lahko koga poslala kot predstavnika!

Slika v petek, 22. 1. 1982, ob 17. uri je bila boleč odraz dejanskega stanja pripravljeno sodelovanja z mladinsko organizacijo (če izvzamemo ploho besed) — na žalost!

Opomba: Vsaka podobnost s stanjem nekaj let nazaj je zgolj naključna.

Darko Kovač





Elektronski računalniški center na Ravnah

## Računalniška obdelava osnovnih sredstev z vidika informacijskih sistemov v DO Veriga

Splošna gospodarska situacija zahteva od vseh subjektov naše družbe dolgoročno stabilizacijsko naravnost. Osnovna obolenja stabilizacijskega obnašanja pa so: povečati produktivnost, gospodarnost in rentabilnost, s tem da se obdrži in hkrati tudi izboljša likvidnost slehernega subjekta družbenega gospodarstva. Cilji so torej jasno postavljeni. Naloga vseh gospodarskih subjektov pa je, postaviti takšno poslovno politiko in strategijo gospodarjenja, da bomo te cilje tudi dosegli. Nihče ne trdi, da je ta naloga enostavna, je pa res, da je izvedljiva.

Žal se vedno ne zavedamo, kašnega pomena je izvedba te naloge za izboljšanje gospodarske moči celotnega družbenega gospodarstva, za dvig splošne življenjske ravni zaposlenih in vsega prebivalstva, za ohranitev naše politične neodvisnosti, politiko neuvrščenosti in ne nazadnje za hitrejši razvoj proizvodnih sil in proizvodnih odnosov, temelječih na sistemu samoupravljanja. Skratka, dilema »biti ali ne biti« v tem primeru ne obstaja!

Potrebna je torej takojšnja dolgoročna in trajna akcijska naravnost v smeri izvedbe postavljenih naloge oziroma prej omenjenih ciljev. Da pa bi lahko usmerili svoje aktivnosti tako, da bodo postavljeni cilji doseženi čimprej, moramo razpolagati z ustreznimi informacijami.

Seveda se moramo zavedati, da še tako dobra informacija dobi svojo pravo vrednost šele takrat, ko jo ustrezno ovrednotimo in pravilno uporabimo. Nepoznavalca se mogoče na prvi pogled zdi, da je to nepomembno, če pa se malo bolj podrobno pogleda v sam problem, lahko kaj kmalu spozna, da je resnica čisto drugačna.

Nimam namena dokazovati že znanih resnic, prav tako se zavedam, da na tem področju ne »odkrivamo Amerike«, kljub temu pa si dovoljujem, da samo z nekaterimi, najbolj izstopajočimi primeri ponazorim svoje trditve.

Tako je na primer v naši delovni organizaciji zelo pereč problem pravilnega ovrednotenja proizvodnih učinkov, zaradi »ponesrečeno« izbranega ključa za porazdelitev posrednih stroškov na stroškovne nosilce, kar vpliva na celo vrsto poslovnih odločitev, ki so prav zaradi tega lahko dostikrat tudi napačne.

Pereč je tudi problem pretoka informacij med posameznimi organizacijskimi enotami, še zlasti takrat, ko gre za proizvodnjo, ki je povezana v določene reprodukcijske verige, kjer predstavlja določen učinek izhod za eno organizacijsko enoto in vhod za drugo organizacijsko enoto. V zvezi z neustreznim informacijskim sistemom za vrednotenje učinkov naj omenim tudi probleme z izgradnjo sistema svobodne menjave dela.

Skratka problemov, ki izvirajo iz neustreznega informacijskega sistema in se v samem poslovnem sistemu fazno multiplicirajo, je precej.

Prav zaradi tega je potrebno pristopiti k izgradnji novega informacijskega sistema na določeni višji ravni, ki nam bo omogočal, da bomo dobili takšne informacije, ki bodo primerne za poslovne odločitve na vseh ravneh poslovne politike in strategije delovne organizacije.

Tako smo pričeli v EOS, skupno z delavci iz finančno-računovodskega sektorja s projektom informacijskega sistema za osnovna sredstva. Informacijski sistem za osnovna sredstva bo računalniški informacijski sistem in bo omogočal hitrejšo in bolj točno obdelavo podatkov o osnovnih sredstvih, s tem da bo odpadlo precej rutinskega (računskega) dela, ki je bilo sedaj neohodno potrebno tako za obračun amortizacije, revalorizacije in usklajevanje inventurnih in knjižnih stanj osnovnih sredstev.

Programski paket za samo obdelavo so izdelali v ERC Železarne Ravne, s tem da isti programski paket poleg SZ Ravne uporablja še deset OZD

## Spomini na Edvarda Kardelja

Rojstna dneva največjih vodilnih mož nove Jugoslavije maršala Tita in njegovega dolgoletnega najbližjega sodelavca Edvarda Kardelja, ki sta vodila jugoslovanske narode skozi težko in krvavo revolucijo in v povojni graditvi v socializem, se Jugoslovani vedno spominjamo s posebnim spoštovanjem, ponosom, z ljubeznijo in bolečino srca, kajti oba smo mnogo prezgodaj izgubili.

Letos, ob 72. rojstnem dnevu Edvarda Kardelja, so bila po domovini različna zborovanja in

proslave, kjer so pregledali opravljeno delo v socialistični družbi in z velikimi deli Edvarda Kardelja primerjali in ugotavljali poti, ki jo je začrtal teoretik, veliki mislec in idejni vodja samoupravne socialistične ureditve v Titovi Jugoslaviji. Prav je, da se vsako leto ob njegovem rojstnem dnevu spominjamo, da je bil prav Edvard Kardelj tisti veliki Slovenec in Jugoslovani, ki je z velikim znanjem marksistične misli dal razvoju in delavskemu samoupravljanju najbolj izvrstno vizijo poti za srečo ljudi. Njegovo življenje je potekalo skozi težke ječe stare Jugoslavije, v trpljenju narodnoosvobodilnega boja in povojne graditve socializma. Ubadal se je z idejami, kako ustvariti pogoje, da bodo delovni ljudje s poštenim delom dosegli srečo za vse ljudi. Žal vemo, da bo februarja minilo že tri leta, ko se je zgodilo tisto, česar smo se takrat Jugoslovani že dolgo bali. V tistih težkih deževnih dneh februarja 1979. leta smo žalovali in se poslavljali od Edvarda Kardelja. Žalovala ni samo Ljubljana, ampak vsa Jugoslavija. Edvard Kardelj je bil vidni državnik, znanstvenik in vizionar, s katerim je in bo tudi v bodoče še nadalje povezana vsa gradnja socialistične Jugoslavije. V tistih težkih dneh smo se Jugoslovani ob veliki izgubi zavedali, da se od svojega velikega sina poslavljamo le fizično, ostala pa so njegova velika dela — smeri in poti v socializem, ki bodo vedno z nami in ki pomenijo smerokaz pri nadaljnji izgradnji srečnejšega življenja.

Zato se bomo še posebno ob njegovem rojstnem dnevu nenehno vračali k njemu in se dalje učili iz njegove velike zapuščine, v kateri najdemo vedno odgovor, kako moramo delati v skupni družbi.

Nekoč je zapisal:

»Nič, kar je ustvarjenega, nam ne more biti tako svetlo, da ne bi moglo biti preseženo in da se ne bi umaknilo tistemu, kar je še bolj napredno, še bolj svobodno, še bolj človeško.«

Ob misli na našega največjega borca slovenskega naroda Edvarda Kardelja imamo občani Radovljice zelo lepe spomine, posebno pa ljubitelji in gosti obiskovalci gorskih lepote pod Triglavom. Edvard Kardelj je bil namreč velik ljubitelj gora in gorskih rož pod Triglavom, saj je vsako leto domoval na Velem polju na Pokljuki. Nove umske moči in znanje je nabiral v čistem zraku triglavskega narodnega parka. Tam se je v najlepšem gorskem parku v Julijcih večkrat srečal z našimi občinskimi možmi, planinci in lovci, ki so ga radi obiskovali. Ob vsakem srečanju soobile nove izvrstne misli in smernice za pravilno vodenje politike v komuni. Ob tem bi želel omeniti spomine na nekatera velika dela tega misleca in voditelja, ki je takoj po svobodi zaradi njegovih velikih sposobnosti in zgodovinskih go-

vorov pred politiki sveta postal znan in priznan po svetu. Ali ni bil prav Edvard Kardelj tisti modri teoretik nove poti v svobodni Jugoslaviji, ki je prvi po osvoboditvi v ustanovljeni OZN v Parizu na zasedanju pred diplomati vsega sveta jasno in natančno predstavil novo Jugoslavijo, njen štiriletni krvavi boj vseh narodov proti okupatorju in prizadevanje, da bi po zmagi v svobodi združeni vsi narodi in narodnosti v domovini prvič pričeli graditi novo in pravičnejšo družbeno ureditev in srečo vseh delovnih ljudi? To je bilo kmalu prva leta po svobodi, ko je bil Edvard Kardelj med prvimi zunanjimi ministri v novi Jugoslaviji. V času obnove in izgradnje domovine se je pričela uveljavljati miroljubna in enakopravna zunanja politika Jugoslavije, na čelu z Edvardom Kardeljem. Iz teh časov se spominjam slovesnega pozdrava, ki je bil namenjen Edvardu Kardelju, ki je potoval z nekaterimi sodelavci kot zunanji minister z vlakom skozi Lesce v Pariz na zasedanje OZN. V ta namen je bila predvidena krajša slovesnost pozdrava na železniški postaji v Lescah. Tu naj bi se zbrali delavci iz različnih tovarn v občini, mladina in predstavniki ljudske oblasti. Takrat smo bili mladi delavci iz tovarne priča temu slovesnemu trenutku. V tovarni smo se za pozdrav skrbno pripravljali. Tako je bilo tudi sklenjeno, da se izroči ob slovesnem pozdravu tovarišu Kardelju neko posebno darilo. Edvardu Kardelju smo podarili miniaturni plug, kajti izdelava plugov je bila takrat eden glavnih proizvodov v tovarni. Naj omenim, da smo zato nekateri mladi delavci, takrat komaj izučeni orodjarji, že delali za ta slovesen pozdrav, kajti ta miniaturni plug smo izdelali v Orodjarni. Spominjam se, da je bil plug estetsko dokaj lepo izdelan, nadalje pa so ga v miniaturni nato še vgradili v lep stekleni okvir. Težko je po tolikih letih opisovati, kakšno je bilo takrat navdušenje vseh zbranih ob prihodu vlaka na postajo. Za nas, takrat mlade delavce, bo ostal v spominu kot najlepši in nepozabni trenutek, saj smo prav mladi darilo ob slovesnosti Edvardu Kardelju tudi izročili. To je bil pozdrav, ko smo udeleženci kmalu po svobodi imeli priliko pozdraviti in podati roko enemu naših največjih sinov v svobodni domovini. Ko danes po tolikih letih, ob rojstnem dnevu Edvarda Kardelja, našega velikega tvorca nove Jugoslavije, razmišljam o tem pozdravu, se šele zavedam, kako preprosti, dostopni in neposredni so naši voditelji. Ta občutek sreče ostane v človeku vse dni. To spoznanje zadovoljstva danes doživljamo tem bolj, ker smo živeli in še živimo v takih časih naše svetle zgodovine, da smo imeli priliko spoznati ljudi, ki so nas znali voditi iz največjega trpljenja in nesvobode v čas sreče, miru in svobode.

Jernej Vovk



# Kaj in kako smo delali v letu 1981, kaj so prinesle investicije in kam gre razvoj?

V zadnjem času je »moderno«, da na vseh nivojih po dolgem in počez razpravljamo o prestrukturiranju in nedoseženih predvidenih rezultatih po novi investiciji. Mogoče je prav, da bomo obveščeni o storjenem in načrtovanem. Če pogledamo sliko fizičnega obsega proizvodnje po posameznih družinah izdelkov v primerjavi z letom 1980, imamo naslednjo sliko:

	Količina		Indeks	Vrednost		Indeks
	1980	1981		1980	1981	
Razvodniki	13.629	17.936	131	15,525.151	18,741.703	120
Cilindri	7.900	9.925	124	14,776.330	23,592.538	159
Ventili	7.353	15.274	208	822.814	3,068.124	168
Priključki in ostali deli	298.694	238.755	80	8,595.838	6,605.528	77
Bimetalni termometri	6.759	9.954	147	5,071.682	6,358.594	125
Opreme in stiskalnice	702	294	42	10,001.764	8,723.016	87
Vibratorji	77	61	79	2,473.403	1,811.841	73

Količinsko je najbolj presežen plan pri osnovnih elementih, skupna vrednost proizvodnje pa je bila dosežena v višini 81,752.656,75 po planskih cenah. Izdelano je bilo manj priključkov in manjkalo je naročil za opreme.

Tako je bil predviden plan presežen za 8 odst., v primerjavi z letom 1980 pa je bilo izdelano za 26 odst. več.

Prodajna realizacija je znašala 90,930.221,45, ali 13 odst. več od planirane. Na proizvodnih delovnih mestih je bilo opravljenih 135.808 ur, v letu 1980 pa 119.264 ur. Tako je bilo v proizvodnji opravljenih 13 odst. več ur.

Ti skromni podatki nam dajejo sliko glede fizičnega obsega proizvodnje. Kaj bodo pokazali finančni rezultati, nam bo jasno po zaključnem računu. Ker pa delamo pregled za daljše obdobje in ocenjujemo rezultate po investiciji, je prav, da smo vsi delavci Verige seznanjeni še z nekaterimi podatki. Celotno investicijo moramo deliti v dva dela: eno so delovni prostori in drugo je strojna oprema. Glede prostorov lahko menimo, da je investicija zaključena v predvidenem obsegu, čeprav z dveletno zamudo. Pri strojni opremi pa je stanje naslednje:

Dobavljena oprema ob preselitvi po investicijskem elaboratu:

- stroj za valjanje navojev,
- stroj za brezkončno brušenje,
- stroj za ploščinsko brušenje,
- univerzalni rezkalni stroj,
- 2 vrtalna stroja BDS 4,
- vrtalni stroj BDS 5,
- revolverška stružnica BRT 50,
- 2 revolverški stružnici UDS-3 in
- vibromat za raziglenje.

Nedobavljena oprema po predvidenem investicijskem elaboratu pa je naslednja:

- stroj za gladilno valjanje,
- stružnica za fino struženje,

- stroj za vrtnanje in globljenje,
- stroj za raziglenje izvrtin,
- vrtalni stroj za vrtnanje pritrditev cilindrov,
- 2 stroja za rezanje navojev,
- stroj za povrtavanje ohišij,
- 2 stružnici Kz-20, dokončevalni,
- stroj za izdelavo prečnih izvrtin razvodnikov,
- stroj za izdelavo glavne izvrtine,

- stroj za struženje glav,
- stroj za središčenje,
- 2 orodna električna brusilna stroja,
- orodni brusilni stroj za ostrenje fazonskih nožev,
- orodni brusilni stroj za ostrenje fazonskih svedrov,
- stroj za rezanje pločevine,
- preizkusni pult za hidravlične komponente,
- preizkusni pult za pnevmatske elemente,
- 2 stroja za tlačni liv,
- stroj za ločenje dolivkov,
- hidravlična stiskalnica 10 Mp,
- 2 vrtalna stroja BDS 3 in
- sušilna peč za lakirnico.

Poleg te strojne opreme ni dobavljena še druga oprema za delovna mesta: delovne mize, regali, orodne omarice itd. Iz teh podatkov se takoj postavlja vprašanje, zakaj to ni bilo dobavljeno? V osnovni projekciji so bila zagotovljena tudi sredstva, saj smo le tako lahko sklepali na organih upravljanja. Ko se je sprejemal samoupravni sporazum o sovlaganju s strani drugih tozdov, so bile stvari že tudi jasne. Ko pa je potekala gradnja in se dobavljala oziroma naročala oprema, smo spoznali, da sredstev ni dovolj, in prednost so imela gradbena dela. Tudi prvotnih 5.000 kv. metrov se je povečalo na 10.000 kv. metrov. V dani situaciji je bila res najbolj enostavna rešitev zmanjšanje spiska opreme z obrazložitvijo, da bo to kasneje realizirano. Čas pa je zahteval svoje, zamuda se je nabirala in pisali smo že leto 1980.

Preselili smo se in vse, kar je bilo strojne opreme, ne glede na iztrošenost, instalirali. Novi prostori in del opreme so nam omogočili odpraviti ozka grla na posameznih operacijah kot so valjanje navojev, brušenje batnic, strojno raziglenje in deloma struženje na revolverških stružnicah. Tudi problem montaže je bil rešen.

Ostala pa so še dalje ozka grla pri izdelavi glav cilindrov in delov za razvodnike, kar pa predstavlja najvažnejšo postavko v količinski proizvodnji. Na obstoječih strojih smo sicer z deloma spremenjeno tehnologijo (pnevmatsko vpenjalne naprave, vrtnanje ohišij namesto struženja) povečali proizvodnjo. Vendar so stroški v preteklem letu rasli s podvojenimi indeksi. Tako se škarje zapirajo: po eni strani s težavo tako hitro povečujemo obseg, z druge strani pa stroški znatno hitreje rastejo, kot so planirani. Že od samega začetka proizvodnje v novih prostorih smo sprejemali različne ukrepe za boljše delo in hitrejšo rast proizvodnje. Sprotno uvajanje izboljšav nam je omogočalo, da smo sledili planskim obvezam, ne pa tudi rasti cen, katere so prestopile resolucijske okvire.

Ko je bil program zapisan v občinskih okvirih kot prioriteta, smo veliko prahu dvigali okoli razvoja. Dobro nam je znano, da je bila razvojna funkcija poverjena v DSSS že od same združitve. V tozdu je ostala samo operativna tehnična priprava proizvodnje. V programih svobodne menjave smo vsako leto načrtovali razvojne naloge, žal pa so vse več ali manj ostale nerealizirane, kar pa ne moremo trditi za obračun stroškov. Kljub temu da smo v periodičnem obračunu ugotovili, da naloge niso realizirane in sprejeli sklep, da se za 12 odst. zmanjšajo stroški DSSS v drugem četrtletju, se ni zgodilo ničesar. Računovodski sektor na ta sklep ni reagiral in je tudi neizvršen sklep zbora delavcev. Podobno se dogaja s sklepi preteklih let, ko smo na predlog finančnega sektorja prevzeli določene stroške od drugih tozdov. Do danes pa kljub večkratnim urgencam ni prišlo do poravnave teh sklepov.

Na področju razvoja smo po izločitvi iz Iskre sklenili pogodbo o tehničnem sodelovanju. Naročanje razvojnih nalog je potekalo na osnovi ponudbe in plačila po prevzemu dokumentacije. Ker je bilo veliko nalog neuresničenih iz preteklega obdobja, je bilo najprej potrebno razčistiti te naloge, tako ni bilo novih naročil, dokler se ta niso uresničila. Zaradi takega stanja je bilo danih več naročil za projekte in naprave s strani prodaje. S tem smo sicer enostavneje pridobivali kupce in se je krog širil. To pa ima zopet slabe strani pri zasedbi kapacitet, ki pa se niso širile zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. V tem obdobju smo v sodelovanju z Iskro razvili elektromagnetni ventil kot zamenjavo za uvoženega. Ta del je vitalnega pomena za celotni program in brez tega ventila ni več proizvodnje pnevmatskih elementov. Z osvojitvijo elektromagnetnega ventila smo prihranili letno za 600.000 DM uvoza, kolikor bi potrebovali deviz za letno količino. V tem

obdobju je bilo v razvoju Iskre realiziranih 21 razvojnih nalog.

V tem obdobju pa se je v okviru tozda skupina, ki je bila namenjena operativnim nalogam, pričela ukvarjati tudi z razvojnimi deli. Zaradi zahtev po prehodu na računalnik je bilo na primer potrebno izdelati nov sistem šifer za celotni program. Žal pa to ni opravila služba v okviru DSSS, ampak vodja tehnične priprave s konstrukterji. Zakaj taka odločitev? Razlog je preprost — če smo hoteli živeti in se vklopiti na nov računalnik, ni bilo druge izbire. Prešifrirati vse polizdelke in gotove izdelke pa pomeni izdelati vse nove kovovnice v originalu pri paleti 7000 gotovih izdelkov. Nekreativno delo, vendar nujno potrebno! Potrebe po novih izdelkih so ostale nerealizirane s strani razvojne službe in pričel se je razvoj elementov v okviru operativne službe, kar pa so nekateri ocenili kot oddvajanje tozda in ustanavljanje lastnega razvoja. Iz nadaljnjih dogodkov se je izkazalo, da je prišlo do premikov v okviru razvojne službe v okviru DSSS. Naenkrat vsi vseppek ugotavljamo,

potrebno posamezne postavke razčleniti in šele nato izdelati zaključke. Iz teh analiz je potrebno ugotoviti, ali so zaloge prerasle samo zaradi prevrednotenja, ali je fizični obseg porastel. Iz obstoječe analize tudi še ni razvidno, zakaj so nekateri stroški porastli nad planiranimi. Nato je treba razčleniti, za katero dejavnost je bil v celotnem procesu kdo zadolžen, in iz teh analiz bo sledila tudi ugotovitev odgovornosti za sprejete odločitve, slabe ali dobre. Ne strinjam pa se s sedanjim postopkom, ko pavšalno ugotavljamo, da vse ni dobro, in smo uprizorili pravi »lov na čarovnice«. Nekateri odgovorni tovariši so že potegnili črto po kratkem postopku, obsodili vodstva tozda in njihova želja je hitro zaključiti z vsem, kar se je zgodilo. Najti je bilo potrebno »grešnega kozla« in vse težave prevaliti na preteklost. Če samo pazljivo preberemo poročilo prejšnjega vodje finančnega sektorja o analizi SDK, ne zasledimo nobenega predloga, kako določene stvari, ki niso dobre, izboljšati, ampak zasledimo kritiziranje z uporabo žaljivih izrazov. Tako pisanje ne



kako pomemben je razvoj pnevmatskih in hidravličnih komponent, samo sprašujem se, kdaj bi se razvoj začel, če se ne bi v okviru tozda, in sicer mimo formalnega razvoja, pričelo aktivno delati na razvoju. V spletu vseh teh dogodkov pa je izbila še težka finančna situacija, kot smo že prej ugotovili, da za 30 odst. večji fizični obseg ne sledi hitro rastočim stroškom. Ob koncu januarja je prišla primerjalna analiza od SDK o finančnih pokazateljih in primerjava s še tremi OZD, ki poslujejo pod isto šifro dejavnosti v kovinsko predelovalni industriji.

Primerjava statističnih podatkov nakazuje največja negativna odstopanja pri zalogah nedovršene proizvodnje in polproizvodnje. Kot zanimivost naj navedem, da je bil dohodek na delavca večji pred drugimi primerjalnimi organizacijami, ostanek dohodka po poravnavi obveznosti pa najmanjši in s tem tudi nizka akumulacija. Ni namen na tem mestu podrobneje analizirati poročila, saj je

sodi v razreševanje spornih zadev, niti niso vse navedbe resnične. Postavil bi samo eno vprašanje: Od kod in zakaj je program pnevmatike in hidravlike aktualen tudi za širšo družbo, če smo po oceni vodje finančnega sektorja 20 let slabo delali, in ničesar namenili razvoju tozda. Prikazovanje celotnega našega dela samo v negativni luči in površnih zaključkih gotovo ni pot za nadaljnjo preobrazbo proizvodnih programov v smeri, katero smo začrtali do leta 2000. Prepričan sem, da večina delavcev v Verigi ve, da je razvoj DO močan samo z izdelki nižje stopnje vložnega dela. Da pa bomo ta cilj dosegli, so potrebna vlaganja v opremo. Istočasno naj se izdela program delitve dela na posameznih usmeritvah razvoja in določi, koliko delavcev iz posameznega tozda bo delalo v tej proizvodnji. Ideje, ki so bile že večkrat podane (livanje, vibracijska tehnika, vrtalne in vpenjalne naprave, hidravlični priključki), naj se povečajo in konkretizirajo. Anton Avsenek

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega moža in očeta Žarn Franca iz Bohinjske Bele, se iskreno zahvaljujemo sodelavcem tozda Sidrne verige za podarjeno cvetje, za denarno pomoč, tov. Podobnik Niku za poslovilne besede ob njegovem preranem grobu, godbi na pihala za žalostinke in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

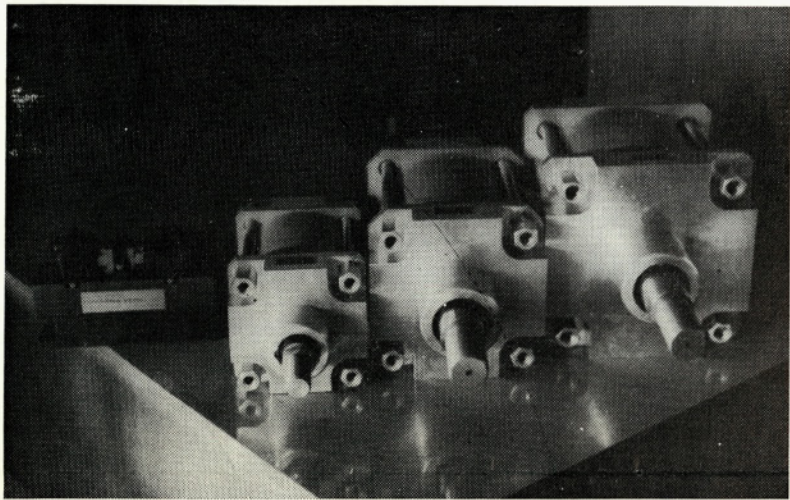
Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi



# Še nekaj misli o programu avtomatizacije in računalništvu

Kako danes v svetu teče razvoj pnevmatike, je popolnoma jasno razvidno. Odločimo se še, da malo spremljamo dosežke na tem področju. Dejstvo namreč je, da danes prevladuje tendenca k razvoju in uvedbi avtomatizacije v vse veje gospodarstva. Naslednja stvar, ki je tudi povsem jasna, je ta, da razviti svet stremi za uvedbo programov, ki so zaradi velike stopnje predelave in ogromnega deleža vložene dela ter znanja izredno akumulativni. Tako se prepada med razvitim svetom in nerazvitim še pogloblja, obenem s tem pa ostaja mesto v mednarodni delitvi dela za nerazvite samo še na področjih tako imenovane umazane industrije. Zato je popolnoma točna trditev, da bomo verige lažje izvažali kot pa elemente pnevmatike.



Prototipi pnevmatskih valjev grupe »C« in razvodnika iz nove generacije po CETOP in DIN standardih, rezultat razvojnega dela TPD tozda TIO

zen, da smo razvojno dejavnost v tozdu TIO prepozno oživili in da so vsi ti, tako smelo in širokopotezno zasnovani programi brez realne osnove za realizacijo. Tistemu, ki je na robu, ni treba mnogo, da ga pahnemo v globino.

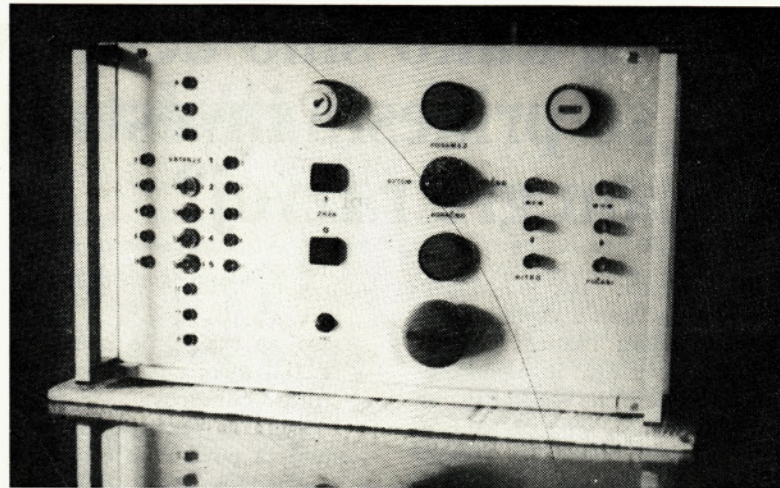
Iz tega niza se takoj poraja še nekaj vprašanj, ki jih lahko zreduciramo na eno samo: ZAKAJ TAKO?

Prvo, kar nas praktično povsod zaustavi, so stroški, ki nastajajo na vseh koncih in krajih. Nekateri še celo mislijo, da se točno ve, kje nastajajo, pa pri svojem delu še nikoli nismo dobili informacije v tem smislu, da bi se za konkreten primer ustrezno korigirali pri konstrukciji, tehnologiji ali kakovosti. Iz tega je zaključek popolnoma jassen; informacij za upravljanje poslovne politike

Mikroelektronika, v kakršnikoli obliki, postaja danes sestavni del našega vsakdana predvsem v tovarni. Ne bi bilo umestno razlagati, kako lahko rutinska dela in težko fizično delo zamenjamo z mehaniko, ki jo vodi mikroprocesor ali računalnik. Kakšne možnosti so za uporabo teh tehnologij in kaj to pomeni pri povečanju produktivnosti, so nam, kakor tudi celemu svetu dokazali Japonci. To so ti isti Japonci, ki smo jih pred 10 leti zviška gledali in se jim zaničljivo smejali, ko so tudi na naših sejnih zbirali podatke in informacije v obliki fotografij, prospektov in iz ostalih dokumentov.

Takoj bi se mogoče bilo umestno malo zamisliti nad našim strokovnim potencialom. Ne bom se oziral na nivo inštitutske inteligence, ki je še vedno v fazi gojenja individualnih vrtilčkov, in to tako visoko, da je okolje že utonilo v megli neznanja.

Zadostuje, da se ozremo na naš domači strokovni potencial, ki ga imamo, pa se kljub vsemu vedno znova poraja vprašanje njegove učinkovitosti. Zaradi takšne neučinkovitosti na razvojnem področju tozda TIO sedaj lovimo zadnji vagon zadnjega vlaka. Če bi tisti strokovnjaki, ki so v to našo tozda prihajali in odhajali, opravili vsaj del tistega, kar bi že moralo biti opravljeno pred leti in kar je bilo še celo zelo lepo in natančno v študiji o smernicah razvoja opisano, potem verjetno



Prototip sekvenčnega programatorja — plod uspešnega sodelovanja strokovnjakov tozda TIO in kooperacije

ne bi danes obravnavali takšne problematike, kot jo obravnavamo. Žal pa so bili takrat, kot tudi potem v tozdu TIO nemogoči pogoji dela, zato so strokovnjaki odšli. Če razumemo pod nemogoče pogoje dela trdo delo z mnogo znanja in entuziazma, potem nam je slika strokovnega potenciala, ki naj bi nekaj storil za dobro tozda in s tem celotne DO, jasna. Čeprav mogoče takrat še ni bilo čisto jasno, kaj naj bi bilo v tem dobrega za DO.

Naša želja po sodelovanju je velika, žal pa je podrejena eni sami stvari — stroškom. Zato si lahko privoščimo samo učinkovitost, za lagodno življenje ni nobenih okvirov in možnosti.

Če bomo v tem uspeli, bo pokazal čas. Za sedaj imamo rezultate, ki jih nepoučeni lahko tudi potipajo, če ne bi verjeli svojim očem ali našim besedam. Škoda se samo zdi, da nekje forsiramo, po drugi strani pa nam neučinkovitost neka-

terih potem celoten rezultat izniči ali pa od tistega, kar pride skozi, ni nobenega pravega učinka. To pa je tudi osnovna bojazen, da bo večji del našega dela zaman, kljub temu da optimistično upamo, da temu ne bo tako.

Kot zaključek naj navedem samo to, da to, kar imamo vsi skupaj, ni malo in zato si ne smemo dovoliti, da na račun nesposobnosti in neznanja izgubljam pridobljene pozicije. Odpirajo se nam izredno široke možnosti raznoraznih programov, ki so še kako konjunkturni, vendar pa se bomo morali odločiti trezno in pametno, ne pa deklarativno in po principu mlatenja prazne slame. Pri tem pa nikakor ne smemo pozabiti, da so strokovna usposobljenost, učinkovita organizacija in učinkovit informacijski sistem z ustrezno tehnologijo poglobilni elementi za razvojno intenzivno poslovno politiko DO.

Vinko Faladore

## Projekt informacijskega sistema kakovosti

Dokumentacija za spremljanje kakovosti nam prinese razne direktne pa tudi indirektne informacije o kakovosti, iz katerih lahko v kasnejšem postopku analiziranja izluščimo tako vzroke kot lahko ocenimo posledice.

Skica I. nam prikazuje shematičen prikaz analiz kakovosti v treh stopnjah.

1. stopnja — mesečna, kvartalna poročila;
2. stopnja — občasne analize kritičnih izdelkov in
3. stopnja — redne ter občasne matematične analize kakovosti.

Redne analize o kakovosti nam povedo po prvi tehnološki liniji:

- ali je stanje v tozdu v odnosu na druge tehnološko podobne procese oz. v odnosu na preteklo stanje ali na kaj tretjega normalno, slabše ali boljše;
- kateri izdelek je kritičen;
- kateri polizdelek je kritičen in
- katera operacija je kritična.

Druga organizacijsko-kadrovska linija nam pove:

- kateri tozda je kritičen;
- kateri obrat ali oddelek je kritičen;
- kateri neposredni proizvajalec je kritičen.

Skica I.

3. stopnja
  - analiza distribucije
  - analiza stabilnosti
  - analiza variance
  - faktorska analiza

2. stopnja
  - čas
  - napaka
  - človek
  - material
  - tehnologija

občasne

INF. CENTER

1. stopnja

- delavci
- poslovodja
- delovodja
- ind. posl. organ

- operacije
- sest. deli
- izdelki
- artikli

redne stalne analize

Ta linija nam služi za povečanje kakovosti z nagrajevanjem.

Tretja stopnja občasnih analiz nam služi za podrobno analiziranje naslednjih komponent:

- po času — glede na kritičnost kakovosti;
- po napakah, vzrokih;
- po ljudeh — neznanju;
- po materialu — dobaviteljih.

Tretja stopnja analiz pa obravnava centriranost — nastavitve, sposobnost ter druge matematične obdelave.

Informacije o kakovosti predstavljajo le podsistem v sklopu informacijskega sistema procesa upravljanja DO. Informacijski sistem o kakovosti naj bo funkcionalno povezan s sistemom informacij, ki se nanašajo na ekonomičnost, produktivnost, razvoj ter druge inf. si-

steme in aktivnosti s ciljem realizacije sistema integralnega upravljanja in kontrole kakovosti. To pomeni, da je potrebno načrtovati tak informacijski sistem, ki zajema:

- proces planiranja kakovosti;
- proces spremljanja kakovosti;
- proces obdelave podatkov in
- izvedbo zajemanja, spremljanja ter analiz stroškov kakovosti.

Množica dnevno registriranih podatkov in neposredne proizvodnje in laboratorijev bi se s primernim načinom registriranja, zbiranja in obdelave z matematično statističnimi metodami pretvorila v informacije, pomembne za upravljanje in krmiljenje kakovosti.

Darko Hanžič

Takoj ob tem se nam porodi vprašanje, zakaj pa smo se pri sedanji skoraj izključno izvozno usmerjeni politiki odločili v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju za prestrukturiranje na področje pnevmatike in hidravlike.

Sedaj načrtani razvojni program elementov in sistemov nam po sedanjih ocenah, če ga bomo uspeli realizirati in s pomočjo pametnega investiranja tudi dvigniti tehnološko raven izdelave, omogoča, da bomo prvič stopili na isto stopničko z evropskimi oz. s svetovnimi proizvajalci. Seveda ne na celotni paleti programa, ampak na področju cilindrov, razvodnikov in logičnih krmilnih elementov pa prav gotovo.

S tem in pa z dodatnimi programi s področja elektronike bi potem lahko pokrili še dodatnih 80 do 90 % jugoslovenskega tržišča, ki je sedaj vezano na uvoz teh elementov.

Če nam to zadostuje, potem je to pravilna usmeritev, vendar pri tem ne smemo pozabiti, da je čas naš najhujši sovražnik. Tako je pri sedanji obravnavi poslovnih rezultatov v letu 1981 jasno razvidno, da je tozda TIO praktično brez akumulacije. Za leto 1982 se obe-tajo še slabši rezultati, če se samo površno ozremo na pavalizirano, togo in včasih nerazumljivo računovodsko poslovno politiko. Tako se iz dneva v dan poraja vse večja boja-



# Poročilo o nesrečah pri delu za leto 1981

Kadar obravnavamo stanje varstva pri delu že po ustaljeni praksi, ocenjujemo uspehe ali neuspehe s prikazom števila nesreč pri delu, s trajanjem odsotnosti z dela, s številom invalidov ipd. Naši statistični podatki pa nam omogočajo izredno dobro evidenco, od koder lahko marsikaj sklepamo. Naj prikažemo že znani podatek, da nam zadnja leta število nesreč pada in da je bilo pogostnost nesreč npr. v letu 1980 51, v letu 1981 pa je ta znašal 22,9. Z drugimi besedami rečeno v letu 1981 se je na vsakih 21 zaposlenih delavcev poškodoval en delavec. Vsekakor je to lep uspeh, ki pa še ni tak, da bi bili z njim lahko zadovoljni. Ta uspeh kaže tudi večje prizadevanje in vlogo ter odnos strokovno tehničnih služb samoupravnih organizacij do varnega dela. Temeljne organizacije združenega dela v naši delovni organizaciji so postale odgovorne in so tudi dokazale, da so sposobne nosilke celovite varnosti pri delu. Uspehe, ki smo jih zadnja leta dosegli, kažejo moč in sposobnost organizacije službe varstva pri delu na sedanji razvojni stopnji samoupravnega sistema.

Ne smemo pa prezreti, da se nam ob manjšem številu nesreč pri delu odpirajo v nekaterih tozkih nove nevarnosti in škodljivosti, ki bi jih morali gledati na posledice v prihodnje hitreje odpravljati. Prav tu je področje dela strokovnjakov, kot so to: medicina dela, tehnologov, projektantov, planerjev (študij dela in časa), psihologov, ekologov, sociologa, organizatorjev, ekonomista in vseh drugih, ki bodo zagotavljali, da bomo vse tisto, kar imamo in kar sami zmoremo, zares učinkovito izkoristili.

Ustavimo se še ob nekaterih podatkih, ki jih morda že poznamo, toda se vanje ne poglabljamo vselej.

V zadnjih letih v naši delovni organizaciji hitro raste delovna invalidnost. Število invalidov po kategorijah II in III in s % telesne okvare je znašalo leta 1979 139 delovnih invalidov, 1980 148 in v letu 1981 168 delovnih invalidov. Podatki pa govore, da je med delovnimi invalidi največ tistih iz neposredne proizvodnje, nekvalificiranih, polkvalificiranih in kvalificiranih delavcev. Pri vsem tem pa nas vsekakor zanima vzročnost invalidnosti. Zaradi nesreč pri delu je bilo v preteklosti le 18 delovnih invalidov. Iz tega lahko zaključimo, da so prevladujoči vzrok bolezni. Iz tega lahko trdimo, da naši zaposleni delavci še vedno nimajo tako organiziranega zdravstvenega varstva, kot bi ga v naših razmerah lahko imeli. Sedanja praksa je pokazala, da je zdravstvena dejavnost v naši obratni ambulanti še zmeraj izrazito kurativno naravnana. Treba bo napraviti določene premike glede organizacije zdravstvenega varstva delavcev prek naše obratne ambulante na takšen način obravnave delavcev, kjer bi lahko

spremljali celotno populacijo in pri tem zlasti razvili preventivno zdravstveno varstvo. Le takšno neprekinjeno spremljanje in proučevanje zdravih in obolelih delavcev bi rodilo sa-

dove v smislu predčasnega ukrepanja in preprečevanja bolezni ter povečanje delovne sposobnosti delavcev in navsezadnje podaljšanje življenjske dobe.

## Gibanje nesreč pri delu

	število nesreč		izgubljeni dnevi	
	1980	1981	1980	1981
nesreče pri delu	86	75	1168	1028
nesreče na poti	7	13	74	164
SKUPAJ:	93	88	1242	1192

## Številčno stanje nesreč in izgubljeni dnevi v tozkih in skupnih službah

	število nesreč		izgubljeni dnevi × 100 %	
	1980	1981	opravljene dneve 1980	1981
	1. EOS in vod. DO	—	—	—
2. Finančni sektor	—	—	—	—
3. Tehnični sektor	—	—	—	—
4. Splošni sektor	1	2	0,19	0,12
5. Komerčni sektor	2	4	0,22	0,11
6. OTK	—	—	—	—
7. Tozd Orodjarna	5	11	0,41	0,47
8. Tozd Vijakarna	11	6	0,24	0,27
9. Tozd Verigarna	25	20	0,64	0,39
10. Tozd Kovačnica	12	18	0,29	0,77
11. Tozd Sidrne verige	21	9	0,84	0,33
12. Tozd Vzdrževanje	10	10	0,21	0,31
13. Tozd TIO	6	8	0,26	0,41
14. Učenci v gospodarstvu	—	—	—	—
SKUPAJ:	93	88	0,33	0,31

## Gibanje nesreč pri delu po delih telesa

leto	roke	noge	oči	glava	trup	skupaj
1980	55	18	4	5	11	93
1981	56	15	5	5	7	88

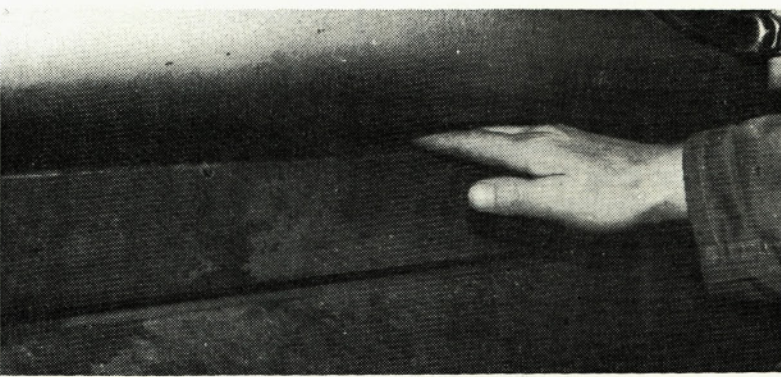
## Vzroki nesreč pri delu

Analiza kaže, da so najpogostejši povzročitelji naslednji viri:

	1980	1981
01 pogonski stroji	—	—
02 delovni stroji	17	23
03 dvigala, žerjavi, transporterji	—	2
04 kotli, posode pod pritiskom	—	—
05 naprave na meh. prenos energije	—	5
06 prometna sredstva	—	2
07 žuželke	—	1
08 ročno orodje	11	18
10 premog in vse rude	—	—
11 kamen, zemlja, pesek, gramoz	1	—
12 železo in vse kovine	44	20
13 les (posekan, neposk. obdelan)	—	1
14 snovi v tekočem stanju	1	—
16 eksplozija, energija in plamen	—	—
18 delo na višini	1	2
19 delovna pot, prehodi	13	1
21 pot na delo in z dela	5	13
skupaj:	93	88

Število primerov nesreč pri delu v tem letu v primerjavi s preteklim letom smo zabeležili zmanjšanje za 5,3 % in odsotnost zaradi nesreč pri delu za 0,4 %. Opozoriti je treba na dejstvo, da se je od skupnega števila nesreč na poti na delo in z dela povečalo za 86 % na minulo leto.

Vitimir Rems



Nevarna špranja na elevatorju podajne priprave



Poseg med delom v nevarno cono

## Kadrovske vesti

### Novosprejeti delavci:

Komerčni sektor:	Burja Alojz
Tehnični sektor:	Zupanc Aleš
TOZD Sidrne verige:	Hladnik Stanislav, Horvat Ivan, Zupanc Bojan
TOZD Vzdrževanje:	Dragan Nikolaj
TOZD Vijakarna:	Zupan Srečo

### Prenehali z delom:

TOZD Orodjarna:	Povšin Borut
TOZD Vijakarna:	Bešter, Janez, Južič Ismet, Torkar Marina
TOZD Verigarna:	Zych Ernest, Duvnjak Branko
TOZD Kovačnica:	Delef Vasil
TOZD TIO:	Magdič Darko
Splošni sektor:	Odar Vera

### Odšli v JLA:

TOZD Vzdrževanje:	Ambrožič Bogdan, Vogrinec Dušan
TOZD TIO:	Babič Perica, Legat Janez, Hikel Niko
TOZD Vijakarna:	Majer Tomaž, Crnkovič Jože
TOZD Orodjarna:	Šmit Bojan, Koselj Franci

### Poročili so se:

Cvetek Milan iz Tozd Verigarna

### Rodili so se:

Mustafi Himziju iz tozda Verigarna sin Mirvet  
Justin Dušanu iz tehničnega sektorja hči Sabina  
Habjan Janezu iz tozda Vijakarna sin Aleš kadrovska služba

### Nesreče pri delu v decembru in januarju

V decembru so se ponesrečili trije delavci in v januarju devet delavcev:

Barber Brane	tozd Verigarna
Debeljak Vladimir	tozd Kovačnica
Vidic Marko	tozd Kovačnica
Pašič Anton	tozd TIO
Štiherl Zvone	tozd TIO
Jug Ludvik	tozd TIO
Arh Marija	tozd TIO
Ločnikar Niko	tozd Vzdrževanje
Jagodic Vinko	tozd Vzdrževanje
Alibabič Ikmeta	tozd Vijakarna
Gajsar Mara	DSSS splošni
Kodrič Peter	DSSS Kontrola

Bolničarki sta v decembru in januarju posredovali 780-krat, in sicer:

Urezi in ubodi	54-krat
Opekline	12-krat
Udarnine, stiskanine	15-krat
Odrgrnine, razpoke	22-krat
Glavoboli, zoboboli	197-krat
Tujki v očeh	20-krat
Želodčne bolečine	16-krat
Prehladi, bolečine grla	29-krat
Previjanje poškodb	107-krat
Merjenje krvnega pritiska	123-krat
Ostale intervencije	185-krat

V decembru smo zabeležili 1 začetni požar.

Iz SVD

## ZAHVALI

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem OOS splošni sektor in so-delavcem okrepčevalnice Veriga za pristrčne besede in dragoceno darilo.

Veronika Odar

Zahvaljujem se delavcem moje izmene, vodstvu tozda Verigarna, OOK in OO sindikata Verigarna za darilo in najboljše želje ob mojem odhodu v pokoj.

Ernest Kovač



